

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

25. maj 2009

Vedr.: Lovforslag nr. L 212 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Aktindsigt i ministerkalendere)

1. Justitsministeren fremsatte den 5. maj 2009 lovforslag nr. L 212 om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Aktindsigt i ministerkalendere).

Lovforslaget blev i forbindelse med fremsættelsen for Folketinget sendt til en række myndigheder og organisationer m.v. til orientering.

Efter 1. behandlingen af lovforslag nr. L 212 den 13. maj 2009 blev lovforslaget henvist til behandling i Folketingets Retsudvalg. Forslaget forventes 2. og 3. behandlet henholdsvis den 26. og 29. maj 2009.

Ved e-mail af 15. maj 2009 har Folketingets Retsudvalg meddelt de myndigheder og organisationer m.v., som har modtaget lovforslaget til orientering, at man ønsker at give disse mulighed for at kommentere forslaget på tilsvarende måde som i en høring, og at udvalget vil inddrage eventuelle kommentarer i sit arbejde. Eventuelle bemærkninger skal være sendt til Folketingets Retsudvalg senest den 25. maj 2009, kl. 16.00.

Lovforslaget går ud på at sikre, at ministerkalendere undtages fra retten til aktindsigt efter offentlighedsloven. Forslaget udmønter den politiske aftale, der er indgået den 30. april 2009 mellem regeringen og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en ny åbenhedsordning om ministres udgifter og aktiviteter.

Et led i den indgåede politiske aftale er, at ministerkalendere generelt undtages fra retten til aktindsigt efter offentlighedsloven. Dette sker ved, at det i offentlighedslovens § 2, stk. 1, fastsættes, at loven ikke gælder for sager om førelse af en ministerkalender.

2. I den anledning skal Danske Advokater bemærke følgende:

Indledningsvis bemærkes, at det efter Danske Advokaters opfattelse er problematisk i forhold til sikringen af den fornødne lov kvalitet, at justitsministeren ikke på sædvanlig vis har sendt lovforslaget i høring. Den manglende høring er som udgangspunkt i strid med Justitsministeriets egen vejledning om lov kvalitet og ses i øvrigt ikke nærmere begrundet hverken i selve lovforslaget eller i justitsministerens fremsættelsesskrivelse.

Danske Advokater finder det i øvrigt mest naturligt og rigtigt at afvente resultatet af det arbejde, der foregår i Offentlighedskommissionen med forslag til en ny, samlet offentlighedslov. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 5.6., at kommissionen forventes at afgive betænkning i løbet af indeværende år. Det ville således have været naturligt, at Offentlighedskommissionen fik mulighed for at forholde sig til fordele og ulemper ved den undtagelse til offentlighedsprincippet, som L 212 er udtryk for, og som sandsynligvis kommer til at indgå i en eventuel ny offentlighedslov.

3. Herudover har Danske Advokater nedennævnte bemærkninger.

Danske Advokater finder, at offentlighedsprincippet i forvaltningen er et grundlæggende og betydningsfuldt princip.

En af de vigtigste begrundelser for offentlighed i forvaltningen er, at adgangen til at gøre sig bekendt med den offentlige forvaltnings dokumenter er en udbygning af folkestyret. I den forbindelse skal det fremhæves, at ministerierne varetager samfundsfunktioner, der angår alle borgere, samtidig med, at det er befolkningen, som bl.a. gennem valg har den afgørende magt i styringen af ministerierne. Befolkningen bør derfor i størst mulig udstrækning have kendskab til, hvad der foregår i ministerierne og bør have mulighed for at diskutere og tage stilling til de offentlige anliggender.

Derudover giver offentlighed i forvaltningen grundlag for kontrol med forvaltningen udover den demokratiske kontrol, som udføres af Folketinget selv, Rigsrevisionen, ombudsmanden og andre kontrolorganer. I praksis udøves kontrollen først og fremmest af pressen og andre medier, der - bl.a. ved hjælp af offentlighedsprincippet - har mulighed for at efterprøve, om alt går rigtigt til under ministeriernes udførelse af deres opgaver. I den forbindelse skal det fremhæves, at ministre har en betydelig afgørelseskompetence.

Endelig er det Danske Advokaters synspunkt, at offentlighedsprincippet i almindelighed er med til at underbygge og øge tilliden til forvaltningen.

På den baggrund er det Danske Advokaters opfattelse, at indskrænkninger i offentlighedsprincippet i forvaltningen kun bør forekomme, i det omfang indskrænkningerne er nødvendige.

I lovforslaget angives som begrundelse for lovforslagets regel om at afskære aktindsigt i ministerkalendere, at der er en vis usikkerhed med hensyn til, hvilke nærmere konkrete oplysninger i ministerkalenderne, der er omfattet af retten til aktindsigt. Det fremhæves desuden, at den kildehistoriske værdi af de mere og mere indholdsløse ministerkalendere falder. Det anføres også i lovforslaget, at de gældende regler ikke i tilstrækkeligt omfang gør det muligt at beskytte ministres privatsfære.

Efter Danske Advokaters opfattelse medfører disse problemstillinger ikke, at det er nødvendigt generelt at undtage ministerkalendere fra reglerne om aktindsigt. I stedet synes det muligt med præciseringer i offentlighedsloven at varetage de fremhævede hensyn uden at afskære aktindsigt fuldt ud. F.eks. synes det lovteknisk muligt at undtage oplysninger af privat karakter i ministerkalendere fra aktindsigt. Herefter ville det stadig være muligt for offentligheden at få indsigt i oplysninger af ikke-privat karakter. Under alle omstændigheder er der ikke i lovforslaget givet en begrundelse for, hvorfor en mindre vidtrækkende indskrænkning af offentlighedsprincippet ikke er tilstrækkelig.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
Vicedirektør/retschef
hhk@danskeadvokater.dk